

เจียวกู่หลาน (ปัญญาจันทร์)

พนิดา ใหญ่ธรรมสาร

หากกล่าวถึงสมุนไพรที่ชื่อว่า “ปัญญาจันทร์” หลายๆ คนคงบอกว่าไม่ค่อยคุ้นหูกันนัก แต่ถ้าบอกว่าเป็นต้นเดียวกับ “เจียวกู่หลาน” อาจจะคุ้นเคยมากกว่า นอกจากนี้เจียวกู่หลานยังได้รับคัดเลือกเป็นสมุนไพรแห่งปี 2548 ร่วมกับฟ้าทะลายโจร จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากปัจจุบันนี้คนนิยมหันมาสนใจสุขภาพของตนเองโดยการใช้สมุนไพร และเจียวกู่หลานเป็นสมุนไพรที่มีผู้ใช้กันค่อนข้างมาก ซึ่งใช้ในด้าน การป้องกันโรคมะเร็ง ลดระดับคอเลสเตอรอลในเลือด ป้องกันความเป็นพิษต่อตับ ด้านการเกิดแผลในกระเพาะอาหาร ชะลอความแก่ เป็นต้น ดังนั้นทางสำนักงานข้อมูลเห็นว่าเจียวกู่หลานเป็นสมุนไพรที่น่าสนใจ และมีผู้ศึกษาวิจัยว่าอย่างไรบ้าง สมควรที่จะนำมาบริโภคหรือไม่ ในฉบับนี้จึงขอนำเสนอข้อมูลของสมุนไพรเจียวกู่หลาน เรามาทำความรู้จักกันเลยดีกว่า

เจียวกู่หลาน (ปัญญาจันทร์) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า “*Gynostemma pentaphyllum* Makino” อยู่ในวงศ์ Cucurbitaceae เป็นประเภทไม้เลื้อย ใบเป็นแฉก มีรสขม ปลูกมากทางภาคเหนือของประเทศไทย สารเคมีที่ออกฤทธิ์ในเจียวกู่หลาน ส่วนใหญ่เป็นสารในกลุ่มไตรเทอร์ปีนส์ เป็นพวกซาโปนิน มีชื่อว่า ginsenoside (1-5) gypenoside (1,4,6-18) ส่วนรายงานการวิจัยทางเภสัชวิทยาที่น่าสนใจมีดังนี้

ฤทธิ์ต้านมะเร็ง

มะเร็งที่กระเพาะปัสสาวะ

Zhou และคณะ ทำการศึกษาเจียวกู่หลานในการต้านมะเร็งที่กระเพาะปัสสาวะ โดยศึกษาในหนูแฮมสเตอร์ที่เป็นเนื้องอกในกระเพาะปัสสาวะก่อนที่จะกลายเป็นเซลล์มะเร็ง พบว่าเจียวกู่หลานสามารถต้านการเกิดเนื้องอกในกระเพาะปัสสาวะ และต้านการเกิดมะเร็งได้ (19) ต่อมาได้ทำการศึกษา

ต่อในหนูแฮมสเตอร์ที่เป็นมะเร็งที่กระพุ้งแก้ม จากการเหนี่ยวนำด้วย dimethylbenzanthracene (DMBA) ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเมื่อให้หนูกินเจียวกู่หลานในระยะยาวจะมีผลทำให้เซลล์กระพุ้งแก้มที่มีการแบ่งตัวแบบผิดปกติ (เซลล์มะเร็ง) ลดน้อยลง แสดงว่าเจียวกู่หลานสามารถต้านเซลล์มะเร็งได้ (20-23) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาตำรับยาของจีนที่มีเจียวกู่หลานเป็นส่วนประกอบหนึ่ง เมื่อนำมาทดสอบกับเซลล์เนื้องอกที่กระพุ้งแก้มของหนูแฮมสเตอร์ก่อนที่จะกลายเป็นเซลล์มะเร็ง พบว่าตำรับยาดังกล่าวสามารถทำให้เซลล์ที่มีการแบ่งตัวผิดปกติ ไม่กลายเป็นเซลล์มะเร็ง และกลับไปเป็นเซลล์ปกติเช่นเดิม (24)

มะเร็งตับ

สารสกัดจากโสมจากเจียวกู่หลาน เมื่อนำฉีดเข้าชั้นใต้ผิวหนังของหนูถีบจักร ขนาด 30 มก./วัน พร้อมกับให้สาร selenium 2 และ 4 มก./กก./วัน ร่วมด้วย พบว่าสามารถต้านมะเร็งที่ตับได้ (25) สาร gypenoside ที่เป็นสารออกฤทธิ์ของเจียวกู่หลาน เมื่อนำมาทดสอบในเซลล์มะเร็งที่ตับของคน (Hep 3B และ HA22T) พบว่าสาร gypenoside สามารถยับยั้งการแบ่งตัว และทำให้เซลล์มะเร็งตาย (26) นอกจากนี้ Wang และคณะทำการศึกษาและพบว่าสาร gypenoside จากเจียวกู่หลานสามารถทำให้เซลล์มะเร็งที่ตับของคน (Huh-7, Hep 3B และ HA22T) ตายได้ ซึ่งออกฤทธิ์โดยไปเพิ่มโปรตีน Bax และ Bak ซึ่งทำหน้าที่ทำลายเซลล์ และลดปริมาณโปรตีน Bcl2 ซึ่งมีหน้าที่ปกป้องเซลล์ และกระตุ้นการหลั่ง mitochondrial cytochrome C (27)

มะเร็งหลอดอาหาร

สารสกัดน้ำเดือดของเจียวกู่หลาน เมื่อให้หนูขาวกินในความเข้มข้น 2% นาน 2 สัปดาห์ ก่อนที่จะเหนี่ยวนำให้หนูเกิดมะเร็งที่หลอดอาหารด้วยสาร MANA นาน 18 สัปดาห์ พบว่าจำนวนเซลล์มะเร็งในกลุ่มที่ได้รับสารสกัดเจียวกู่หลานมีปริมาณน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับแต่ MANA เพียงอย่างเดียว ซึ่งแสดงว่าสารสกัดจากเจียวกู่หลานสามารถยับยั้งเซลล์มะเร็งที่หลอดอาหารได้ (28)

มะเร็งมดลูก

สาร gypenoside จากเจียวกู่หลาน เมื่อนำมาทดสอบกับเซลล์มะเร็งปากมดลูกของคน พบว่าสามารถต้านการทำงานของ N-acetyltransferase (NAT) ซึ่งเป็นตัวที่ทำให้เกิดเซลล์มะเร็งที่ปากมดลูก (29)

มะเร็งปอด

มีการศึกษาว่าเห้วกู่หลานมีศักยภาพในการนำมาใช้เป็นสมุนไพรต้านมะเร็งที่ปอดของคน โดยไปยับยั้งการแพร่กระจายและการแบ่งตัวของเซลล์มะเร็งปอดของคน (30) นอกจากนี้ยังมีการจดสิทธิบัตรว่ายาตำรับของจีนที่มีเห้วกู่หลานเป็นส่วนประกอบหนึ่งสามารถต้านมะเร็งที่ปอด แก้วปวด ช่วยให้เลือดไหลเวียนดี (31)

มะเร็งช่องท้อง

มีการจดสิทธิบัตรว่าสาร gypenoside XXVII เมื่อฉีดเข้าช่องท้องของหนูถีบจักรในขนาด 20-40 มก./กก. วันเว้นวัน พบว่าสามารถยืดอายุของหนูที่เป็นมะเร็งในช่องท้องได้ (32)

ฤทธิ์เพิ่มภูมิต้านทานในร่างกาย

สารสกัด gypenoside จากเห้วกู่หลานเมื่อให้หนูกินขนาด 400 มก./กก./วัน นาน 5 วัน สามารถป้องกันการสลายของเซลล์เม็ดเลือดแดง และในหนูที่เป็นมะเร็งชนิด Sarcoma 180 และได้รับการรักษาด้วย dexamethasone ขนาด 10 มก./กก. ฉีดเข้าทางชั้นใต้ผิวหนังนาน 5 วัน และให้ได้รับ gypenoside ขนาด 400 มก./กก. หรือ 150-300 มก./กก. นาน 12 และ 15 วัน ตามลำดับ พบว่าสารสกัด gypenoside สามารถเพิ่มการทำงานของระบบภูมิคุ้มกันของหนู และต้านการเกิดมะเร็งได้ด้วย (33) สารสกัดน้ำของเห้วกู่หลานในขนาด 1, 10, 100 นาโนกรัม/มล. และ 1, 5, 10 และ 100 มคก./มล. มีผลต่อการแบ่งตัวและการทำงานของเซลล์เม็ดเลือดขาวชนิด natural killer cell ให้เพิ่มมากขึ้น และสารสกัดน้ำในขนาด 1 มคก./มล. มีผลช่วยเพิ่มภูมิต้านทานในร่างกายคน (34)

เมื่อให้ผู้ป่วยที่เป็นมะเร็ง 19 คน รับประทานส่วนสกัดซาโปนินจากเห้วกู่หลานที่บรรจุใส่ซองโดยแต่ละซองบรรจุเห้วกู่หลานที่มีสาร ginsenoside ขนาด 40 มก. ให้รับประทานครั้งละ 2 ซอง วันละ 3 ครั้ง นาน 1 เดือน ช่วงที่ให้รับประทานเห้วกู่หลานผู้ป่วยไม่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัด พบว่าผู้ป่วย 10 คน ดีขึ้นอย่างชัดเจน ผู้ป่วย 7 คน อาการดีขึ้น ในภาพรวมของการทดลองได้ผลดี 89.5% และการเพิ่มจำนวนของเซลล์เม็ดเลือดขาวเพิ่มขึ้นในผู้ป่วย 17 คน แต่อีก 2 คนจำนวนเม็ดเลือดขาวลดลง ระดับอิมมูโนโกลบูลินในเลือดอยู่ในระดับปกติ และระดับ IgG ในเลือดลดลง และไม่มีผลข้างเคียงใดๆ (35)

สารสกัดน้ำของเห้วกู่หลาน (gypenoside) เมื่อนำมาทดสอบต่อระบบภูมิคุ้มกันกับเซลล์เม็ดเลือดขาวของหนูถีบจักร ที่ถูกกดภูมิคุ้มกันโดยการฉายรังสีแกมมามาก่อนให้สารสกัด

ขนาด 32 มก./กก./วัน เป็นเวลา 10 วัน พบว่าสามารถเพิ่มภูมิคุ้มกันต้านทานได้โดยไปเพิ่มการแบ่งตัวของเซลล์เม็ดเลือดขาว (36, 37)

ฤทธิ์ต่อหัวใจ

สารสกัดฟลาโวนอยด์ของต้นเจียวกู่หลาน เมื่อฉีดเข้าทางเส้นเลือดดำของหนูถีบจักร และหนูขาวขนาด 60 มก./กก. ที่ถูกเหนี่ยวนำให้มีอาการหัวใจเต้นเร็วผิดปกติด้วยสาร aconitine, calcium chloride, strophanthin G พบว่าสารสกัดจากเจียวกู่หลานสามารถต้านการเต้นของหัวใจที่ผิดปกติได้ (38) และเมื่อนำสารสกัด gypenoside มาทดสอบในเซลล์กล้ามเนื้อหัวใจของหนูขาวที่ขาดเลือดมาเลี้ยง พบว่าสารสกัดดังกล่าวสามารถต้านอาการขาดเลือดที่มาเลี้ยงที่กล้ามเนื้อหัวใจได้ (39)

ยาต้ม (decoction) ของใบเจียวกู่หลาน เมื่อนำมาทดสอบในหนูตะเภาโดยฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำขนาด 2.5, 5 และ 10 มก./กก. ให้กับหนูที่ได้รับ pitressin เพื่อเหนี่ยวนำให้เกิดการหดเกร็งของหลอดเลือดแดงที่หัวใจ (coronary arterial spasm) พบว่ายาต้มของเจียวกู่หลานสามารถลดการเกิด coronary arterial spasm และลดอุบัติการณ์ของหัวใจที่เต้นผิดปกติจากการได้รับ pitressin ได้ โดยขนาดที่ให้ประสิทธิภาพสูงสุดคือ 10 มก./กก. ซึ่งได้ผลดีเทียบเท่ากับสารสกัดบริสุทธิ์ของ gypenoside (GyIII) ขนาด 0.7 มก./กก. และ gypenoside (Gy VIII) ขนาด 0.3 มก./กก.ทางหลอดเลือดดำ และได้ผลใกล้เคียงกับยา verapamil ซึ่งเป็น Ca-antagonistic drug ในขนาด 1 มก./กก. แต่ไม่มีผลต่ออัตราการเต้นของหัวใจ และระดับความดันโลหิต จากการศึกษาที่นักวิจัยสรุปว่าสารสกัดใบเจียวกู่หลานน่าจะนำมาพัฒนาและใช้เป็นยาในกลุ่มของ Ca-antagonistic drug ได้ (40)

ฤทธิ์ลดไขมันในเลือด

ยาต้มต้นเจียวกู่หลาน เมื่อป้อนให้หนูขาวกินในขนาด 2 ก./กก. (41) ส่วนสกัดซาโปนินจากต้นเจียวกู่หลานขนาด 0.5 มก./กก. (42) เมื่อนำมาป้อนให้กับหนูขาวทางสายยางให้อาหาร พบว่าสามารถลดระดับคอเลสเตอรอล และไตรกลีเซอไรด์ได้ ทำการศึกษาในหนูขาว โดยแบ่งหนูขาวออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุมไม่ได้รับอะไรเลย กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ได้ Poloxamer 407 (P407) ขนาด 1 ก./กก. ฉีดเข้าช่องท้องเพื่อเหนี่ยวนำให้มีไขมันสูงในเส้นเลือด และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่ได้รับ P407 1 ก./กก. ร่วมกับสารสกัด gypenoside จากเจียวกู่หลานขนาด 250 มก./กก. วันละ 1 ครั้ง ทางสายยางสู่กระเพาะอาหาร โดยแบ่งเป็นกลุ่ม acute (ให้สาร

gypenoside นาน 4 วัน) และกลุ่ม chronic (ให้สาร gypenoside นาน 12 วัน) พบว่าหากได้รับสารสกัด gypenoside นาน 4 วัน จะมีผลลดระดับไตรกลีเซอไรด์ คอเลสเตอรอลรวมได้ 53 และ 10% ตามลำดับ แต่ไม่มีผลต่อ LDL และ HDL ในขณะที่หากได้รับสารสกัด gypenoside นาน 12 วัน จะมีผลลดระดับไตรกลีเซอไรด์ คอเลสเตอรอลรวม และระดับ LDL ได้ 85, 44 และ 35% แต่ไม่มีผลต่อระดับ HDL (43)

การศึกษาทางคลินิกในการลดระดับคอเลสเตอรอลในคน โดยศึกษาในผู้ป่วยที่มีไขมันในเลือดสูง 122 คน ทั้งเพศชาย-หญิง โดยให้รับประทานต้นเจียวกู่หลานขนาด 1.2 ก./วัน นาน 8 สัปดาห์ พบว่าสามารถลดระดับคอเลสเตอรอลในเลือดได้เล็กน้อย โดยระดับคอเลสเตอรอลรวม และ LDL ลดลง 7 และ 8.3% ตามลำดับ ส่วน HDL เพิ่มขึ้น 8.4% และระดับไตรกลีเซอไรด์ลดลง 12.8% (44)

ผลต่อสมอง

สารสกัด gypenoside จากเจียวกู่หลานเมื่อนำมาทดสอบในกระต่าย โดยแบ่งกระต่ายออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 กลุ่มควบคุม กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่กระต่ายได้รับบาดเจ็บที่สมองโดยมีเลือดออก และความดันโลหิตต่ำนาน 1 ชม. ทำให้ขาดเลือดมาเลี้ยงสมอง กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่กระต่ายได้รับบาดเจ็บเช่นเดียวกับกลุ่มที่ 2 แต่ได้รับสารสกัด gypenoside 50 มก./กก. ฉีดอย่างช้าๆ เข้าทางหลอดเลือดดำก่อนที่จะเหนี่ยวนำให้ได้รับบาดเจ็บที่สมอง และในกลุ่มที่ 2 ให้ฉีดน้ำเกลือ (normal saline) เข้าทางหลอดเลือดดำในปริมาณที่เท่ากัน พบว่าในกลุ่มที่ได้รับสาร gypenoside การทำงานของสมองดีขึ้นอย่างชัดเจน โดยที่มีภาวะขาดเลือดที่มาเลี้ยงสมองน้อยลง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่สาร gypenoside ไปยับยั้งการเพิ่มขึ้นของ lactate dehydrogenase (LDH) และกระตุ้นการหลั่ง creatinine phosphokinase ในสมองเพิ่มขึ้น จึงทำให้สาร gypenoside สามารถป้องกันการขาดเลือดมาเลี้ยงสมองอย่างเฉียบพลันได้ (45)

ฤทธิ์ขยายหลอดเลือด

ยาต้มใบเจียวกู่หลาน ขนาด 2.5, 5 และ 10 มก./กก. เมื่อฉีดเข้าทางเส้นเลือดดำของหนูตะเภาที่สลบ พบว่าสามารถต้านการหดเกร็งของหลอดเลือดได้ 68% หากเหนี่ยวนำให้หดเกร็งด้วย histamine และสามารถต้านการหดเกร็งได้ 80% หากเหนี่ยวนำด้วย antigen ในหนูที่ไวต่อสิ่งกระตุ้น ซึ่งได้ผลดีเทียบเท่ากับสารสกัดบริสุทธิ์ของ Gypenoside III และ VIII ในขนาด 0.7 และ 0.3 มก./กก. ทางหลอดเลือดดำตามลำดับ ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยสรุปว่า

ยาต้มของใบเจียวกู่หลานสามารถนำมาใช้รักษาผู้ที่เป็นหอบหืดและโรคทางเดินหายใจที่ผิดปกติได้ (46)

ฤทธิ์ต้านการอักเสบ

สารสกัดน้ำของเจียวกู่หลาน เมื่อนำมาทดสอบกับหนูขาวที่ถูกเหนียวน้ำให้อุ้งเท้าบวมด้วยสารคาราจีแนน พบว่าสารสกัดน้ำของเจียวกู่หลานสามารถลดอาการบวม และอาการอักเสบของอุ้งเท้าหนูได้ และได้ผลดีกว่าการใช้ยา indomethacin (47)

ฤทธิ์ลดน้ำตาลในเลือด

เมื่อป้อนส่วนสกัดซาโปนินของเจียวกู่หลาน ขนาด 0.5 มก./กก. ให้กับหนูขาวทางสายยางให้อาหาร พบว่าสามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดได้ (42) สาร phanoside (21,23-epoxy-3 β -20-21-trihydroxydammar-24-ene-3-O-([α -D-rhamnopyranosyl(1 \rightarrow 2)]-[β -D-glycopyranosyl(1 \rightarrow 3)]- β -D-lyxopyranoside)) เมื่อป้อนให้หนูขาวกินในขนาด 40 และ 80 มก./มล. พบว่าสามารถกระตุ้นการหลั่งอินซูลินในตับอ่อนของหนูได้มากกว่ายาแผนปัจจุบัน glibenclamide (ยาลดระดับน้ำตาลในเลือด) ดังนั้นสาร phanoside น่าจะนำมาพัฒนาเป็นยาลดระดับน้ำตาลในเลือดได้ (48) มีการจดสิทธิบัตรยาเม็ดของสมุนไพรจีนซึ่งมีเจียวกู่หลานเป็นส่วนประกอบหนึ่งว่าสามารถใช้รักษาผู้ป่วยที่เป็นเบาหวานได้ (49)

ฤทธิ์ปกป้องตับ

สารสกัดเมทานอลขนาด 300 มก./กก. และสารสกัดน้ำขนาด 100, 300, 500 มก./กก. ของเจียวกู่หลาน เมื่อนำมาทดสอบในหนูขาวที่ถูกเหนียวน้ำให้ตับถูกทำลายด้วย acetaminophen ซึ่งมีผลทำให้เอนไซม์ aspartate aminotransferase (AST) และ alanine aminotransferase (ALT) ในตับมีค่าสูงขึ้น พบว่าสารสกัดเมทานอลและน้ำของเจียวกู่หลานสามารถลดระดับเอนไซม์ AST และ ALT ในตับได้ และเมื่อตรวจด้านกายวิภาคศาสตร์ของตับพบว่าเซลล์เนื้อตายในตับลดลง เส้นเลือดฝอยโป่งพองลดน้อยลง และเซลล์ตับบวมน้อยลง แสดงว่าสารสกัดเจียวกู่หลานสามารถปกป้องการเป็นพิษต่อตับได้ (50) สาร gypenoside จากเจียวกู่หลาน เมื่อนำมาทดสอบในหนูขาวที่มีภาวะตับเป็นพิษเรื้อรัง โดยการเหนียวน้ำด้วยคาร์บอนเตตระคลอไรด์ (CCl₄) นาน 8 สัปดาห์ พบว่าสาร gypenoside สามารถลดระดับ SGOT, SGPT และยับยั้งการเกิดคอลลาเจนในตับได้ 33% ซึ่งจากการดูทางพยาธิวิทยาพบว่าคอลลาเจนในตับมีลักษณะบาง แสดงว่าสาร

gypenoside สามารถป้องกันการเป็นพิษต่อตับและยับยั้งการสร้างเนื้อเยื่อและเส้นใยที่ผิดปกติในเซลล์ตับด้วย (51) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงการทำงานของสารสกัด gypenoside จากเจียวกู่หลานว่าสามารถลดการเกิด lipid peroxidation ในไมโทโครโซมของตับ จึงช่วยป้องกันการถูกทำลายของเซลล์ตับ (52)

ฤทธิ์ด้านการเกิดแผลในกระเพาะอาหาร

เมื่อป้อนส่วนสกัดบิวทานอลของเจียวกู่หลาน ขนาด 200 และ 400 มก./ก. ให้กับหนูขาว ก่อนที่จะเหนี่ยวนำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารด้วย Indomethacin, HCl/EtOH, water-immersion restrain stress และการผูก pylorus พบว่าส่วนสกัดของเจียวกู่หลานสามารถต้านการเกิดแผลในกระเพาะอาหารได้ จากการเหนี่ยวนำด้วยสารดังกล่าว ยกเว้นแผลที่เกิดจากผูก pylorus พบว่าไม่ได้ผล และพบว่าส่วนสกัดเจียวกู่หลานจะช่วยป้องกันการถูกทำลายของผนังเนื้อเยื่อกระเพาะอาหาร (53) มีการศึกษาในหนูที่เหนี่ยวนำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารด้วยกรดน้ำส้ม จากนั้นเหนี่ยวนำให้หนูติดเชื้อแบคทีเรีย *Helicobacter pylori* ที่ทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร และทำให้แผลหายช้า และให้สารสกัด gypenoside จากเจียวกู่หลาน ในขนาด 15, 45 มก./กก. นาน 9 วัน พบว่าเชื้อ *H. pylori* ทำให้แผลที่ผนังเยื่อบุกระเพาะอาหารมีขนาดใหญ่ขึ้น และไปเพิ่มสารที่ทำให้เกิดการอักเสบ (IL-8, PGE₂ และ MDA) แต่ลดการทำงานของเอนไซม์ superoxide dismutase (SOD) แต่เมื่อหนูได้รับสาร gypenoside สามารถต้านการอักเสบของแผล ช่วยให้แผลหายเร็วโดยไปลดสารที่ทำให้เกิดการอักเสบ (IL-8) ลดการเกิด lipid peroxidation และลดการสร้างสารอนุมูลอิสระในเยื่อบุกระเพาะอาหาร และเพิ่มการทำงานของ SOD จึงช่วยทำให้แผลหายเร็วขึ้น (54)

ฤทธิ์ด้านพิษ

ส่วนสกัดซาโปนินเมื่อฉีดเข้าทางช่องท้องของหนูขาว ขนาด 10 มก./กก. พบว่าสามารถป้องกันการหดตัวของต่อมไทมัสและต่อมหมวกไตที่ถูกเหนี่ยวนำให้เกิดพิษด้วย dexamethasone (55)

ฤทธิ์เกี่ยวกับเครื่องสำอาง

มีการจดสิทธิบัตรว่าสารสกัด 50% เอทานอล ของเจียวกู่หลานเมื่อนำไปเป็นส่วนผสมในเครื่องสำอาง พบว่าจะมีผลทำให้ผิวหนังของคนมีการยืดหยุ่นได้ดี และช่วยกำจัดเซลล์เก่าที่เหี่ยว

ย่นให้หลุดออกไป (56) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดูดกลืนแสงอัลตราไวโอเล็ตของเจียวกู่หลาน ซึ่งพบว่าเจียวกู่หลานมีความสามารถในการดูดกลืนแสงอัลตราไวโอเล็ตได้ดี จึงน่าจะใช้เป็นสารจากธรรมชาติที่ผสมในเครื่องสำอาง สำหรับป้องกันแสงแดด (57) นอกจากนี้ยังมีการจดสิทธิบัตรว่าสารสกัดน้ำของใบเจียวกู่หลาน เมื่อให้อาสาสมัครรับประทานหลังอาหารทุกมื้อ นาน 4 สัปดาห์ พบว่าสามารถลดปัญหาผิวหนังหยาบกร้านและผิวหนังแห้งได้ (58) สารสกัด gypenoside เมื่อนำไปผสมในผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเส้นผม พบว่าสามารถรักษาป้องกันผมหงอกได้ (59)

การทดสอบความเป็นพิษ

สารสกัดน้ำของเจียวกู่หลาน เมื่อนำมาทดสอบความเป็นพิษเรื้อรังในหนูขาว โดยแบ่งหนูขาวออกเป็น 5 กลุ่ม และให้กินสารสกัดของเจียวกู่หลานในขนาด 6, 30, 150 และ 750 มก./กก./วัน นาน 6 เดือน และกลุ่มควบคุมได้รับสารสกัดขนาด 10 มล./กก. พบว่าในทุกกลุ่มการทดลองไม่พบพิษหรือผลข้างเคียงใดๆ เมื่อได้รับสารสกัดเจียวกู่หลาน (ค่าชีวเคมีในเลือดปกติ ลักษณะทางพยาธิสภาพอวัยวะภายในปกติ) (60) นอกจากนี้จากการศึกษาความปลอดภัยของสารสกัดเจียวกู่หลานที่ศึกษาในอาสาสมัคร 30 ราย โดยแบ่งอาสาสมัครออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 รับประทานสารสกัดเจียวกู่หลานแคปซูลครั้งละ 1 แคปซูล ประกอบด้วยสาร gypenoside 40 มก./แคปซูล หลังอาหารวันละ 2 ครั้ง (เช้า-เย็น) ติดต่อกันนาน 2 เดือน กลุ่มที่ 2 รับประทานสารสกัดเจียวกู่หลานแคปซูลครั้งละ 2 แคปซูล หลังอาหารวันละ 2 ครั้ง (เช้า-เย็น) นาน 2 เดือน พบว่าจากการศึกษาไม่พบอาการผิดปกติใดๆ ในอาสาสมัคร (61)

จากรายงานการศึกษาวิจัยข้างต้นที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าเจียวกู่หลานมีสรรพคุณตามที่กล่าวอ้าง และนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การรักษามะเร็ง รักษาแผลในกระเพาะอาหาร ลดระดับคอเลสเตอรอล ระดับน้ำตาลในเลือด ฯลฯ แต่งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาในสัตว์ทดลอง มีการศึกษาทางคลินิกบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ในเรื่องการศึกษาความเป็นพิษค่อนข้างปลอดภัย เพราะไม่พบพิษและอาการข้างเคียง แต่อย่างไรก็ตามก่อนที่จะนำเจียวกู่หลานมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ ควรมีการศึกษาทางคลินิกเพิ่มเติมเพื่อความปลอดภัยของคนทุกคน

เอกสารอ้างอิง ติดต่อที่สำนักงานข้อมูลสมุนไพร